

17. september 2024

Carsten Ellefsen og Morten H. Vestergaard

Budget 2025, valg mellem statsgaranti eller selvbudgettering.

Som en del af vedtagelsen af budget 2025-28 skal Byrådet vælge mellem at anvende det statsgarante-rede eller det selvbudgetterede udskrivningsgrundlag. Ishøj Kommune har i en længere årrække valgt statsgarantien, hvilket har givet stabilitet i skatteindtægterne i budgetåret, da disse som regel ikke bli-ver reguleret væsentligt efterfølgende. Valget mellem statsgaranti eller selvbudgettering handler ude-lukkende om finansiering af kommunens aktiviteter og påvirker ikke service- eller anlægsramme. Til budget 2024 valgte Ishøj Kommune dog at selvbudgettere, hvilket har vist sig at være økonomisk for-delagtigt.

I år er der sket en markant ændring i udskrivningsgrundlaget for 2025, hvilket gør, at valget er ander-lede end tidligere. Økonomiministeriet udarbejder løbende skøn over skattegrundlaget i marts, maj og august. I den seneste Økonomiske Redegørelse fra august er skønnet for udskrivningsgrundlaget hævet med ca. 14,2 mia. kr. sammenlignet med statsgarantien for 2025, som var baseret på maj-skønnet. Hvis dette skøn holder stik, kan det være en fordel for mange kommuner at vælge selvbud-gettering. Det skal dog bemærkes, at skønnet er forbundet med stor usikkerhed. Skattegrundlaget af-hænger af den generelle vækst i dansk økonomi, særligt beskæftigelsen, byggeri, privatforbrug og virksomheders investeringer - aktører, der både påvirkes af danske og internationale forhold som energipriser, krigen i Ukraine, renteudvikling og naturkatastrofer.

Nedenstående opstilles scenarier hvis kommunen vælger følgende (kilde Dataproces):

Tabel 1: Konsekvenser, hvis Ishøj Kommune **vælger statsgarantien 2025**:

Øvrige kommuner, der selvbudgetter	Ingen	Alle	"Big four"*	Vestege-nen**
Bloktilskudseffekt (t.kr.)	0	-13.582	-4.374	-379

*) København, Aarhus, Odense og Aalborg

***) Albertslund, Brøndby, Greve og Høje-Taastrup

Af tabel 1 fremgår det, at hvis alle kommuner vælger selvbudgettering og Ishøj Kommune som den eneste vælger statsgarantien, så vil der være en negativ effekt på bloktilskuddet på 13,6 mio. kr. Og skulle det vise sig (sikkert helt urealistisk), at alle kommuner også vælger statsgaranti, så vil der stadig ikke være nogen gevinst for Ishøj Kommune. I bedste fald vil effekten være neutral.

I oversigten er der også udvalgt eksempler, hvis de 4 største kommuner vælger at selvbudgettere (ne-gativ effekt på 4,3 mio.kr.) ligesom hvis de 4 "Vestegnens kommuner" vælger selvbudgettering (ne-gativ effekt på 0,4 mio.kr.).

Hvis Ishøj Kommune vælger statsgarantien, vil der – uanset hvor mange andre kommuner der vælger selvbudgettering – være en negativ bloktilskudseffekt for kommunen.

Tabel 2: Konsekvenser, hvis Ishøj Kommune **vælger selvbudgettering** 2025:

Øvrige kommuner, der selvbudgetter	Ingen	Alle	"Big four"*	Vestege- nen**
Efterreguleringseffekt	13.133	13.133	13.133	13.133
Bloktilskudseffekt	-52	-13.635	-4.426	-431
Samlet effekt	13.081	-502	8.707	12.702

*) København, Aarhus, Odense og Aalborg

***) Albertslund, Brøndby, Greve og Høje-Taastrup

Vælger Ishøj Kommune derimod at selvbudgettere, så viser oversigten at værste scenarie vil være, hvis alle øvrige kommuner også vælger at selvbudgettere. I dette tilfælde vil Ishøj opleve negativ effekt på 0,5 mio.kr.

Skulle det vise sig, at alle øvrige kommuner vælger statsgarantien, så vil Ishøj Kommune vinde mest på selvbudgettering med en samlet gevinst på 13,1 mio.kr.

Hvis det kun er "Vestegnes kommuner", der vælger selvbudgettering, så vil gevinsten være på 12,7 mio.kr. Vælger de 4 største kommuner at selvbudgettere, så vil gevinsten være på 8,7 mio.kr.

Gevinsten skal realistisk findes et sted herimellem, men tendensen er, at jo flere der vælger selvbudgettering, jo mindre bliver gevinsten, hvis Ishøj Kommune også selvbudgetterer.

Det kan oplyses, at KL pr. 17. september 2024 har noteret sig, at 51 pct. af kommunerne forventer at vælge selvbudgettering.

Det er derfor administrationens indstilling, at Ishøj Kommune vælger selvbudgettering for budget 2025, da det giver den bedste mulighed for økonomisk gevinst og mindsker risikoen for tab."

Normalt forbinder man statsgaranti med lav risiko, men i dette tilfælde kan valget af statsgaranti betyde en større risiko for tab end selvbudgettering. Hvis Ishøj vælger statsgarantien, vil kommunen stå uden for den økonomiske gevinst, som andre kommuner, der selvbudgetterer, kan opnå. Samtidig vil Ishøj stadig skulle bidrage til finansieringen af balancetilskuddet, hvilket betyder, at man betaler til "gevinstpuljen", uden at få del i gevinsten. Derfor medfører valget af statsgaranti den største risiko, mens selvbudgettering giver mindst risiko.